

**POLACY NA FRONTACH
II WOJNY ŚWIATOWEJ –
PISZEMY ROZPRAWKĘ**

**MAŁGORZATA
WOJNAROWSKA**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program historii w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Beata Falkowska
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
dr Anna Araucz
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji

Polacy na frontach II wojny światowej – piszemy rozprawkę

Cel ogólny

- doskonalenie umiejętności pisania rozprawki.

Cele operacyjne (szczegółowe)

Uczeń:

- opisuje udział Polaków w działaniach militarnych II wojny światowej na wybranym przykładzie.

Metody/techniki/formy pracy

- „klasówka ze ściągą”,
- praca indywidualna.

Środki dydaktyczne

- instrukcja dla ucznia (dla uczniów ze SPE – dostosowana do konkretnych potrzeb).

Opis przebiegu lekcji

Praca w domu:

Uczniowie zapoznają się z instrukcją otrzymaną od nauczyciela. Na jej podstawie przygotowują się do pisania pracy pisemnej (rozprawki) w klasie. Z szerokiego tematu *Polacy na frontach II wojny światowej* wybierają dla siebie szczegółowy zakres tematyczny, np. *Lotnicy polscy w bitwie o Anglię*. Wyszukują informacje i dokonują selekcji materiału, gdyż praca ma mieć ograniczoną objętość. Uczniowie przygotowują sobie także bibliografię i niedużą „ściągę”.

Praca w klasie:

Uczniowie piszą przez 45 minut pracę na wybrany przez siebie temat. Mogą korzystać z wcześniej przygotowanej ściągę (ale nie muszą tego robić). Na koniec lekcji oddają pracę razem ze ściągą i bibliografią – wszystko będzie podlegać ocenie.

Komentarz metodyczny

Lekcja odbywa się po zakończonym dziale *Sprawa polska w II wojnie światowej*. Uczniowie ćwiczą pisanie rozprawki. Jest to jedno z wymagań ogólnych w podstawie programowej przedmiotu *historia: Tworzenie krótkich i długich wypowiedzi: planu, notatki, rozprawki, prezentacji*. Ta forma wypowiedzi jest już uczniom znana, gdyż ćwiczą ją na języku polskim od klasy VII (korelacja), jednak wymaga wielu ćwiczeń, bo ciągle sprawia uczniom trudności.

Na przygotowanie się do klasówki mają sporo czasu – 2 tygodnie. W połowie tego okresu informują nauczyciela o wybranym przez siebie zakresie tematycznym i wspólnie doprecyzowują temat rozprawki. Ważne, by uczniowie wiedzieli, że ocenie podlegać będzie zarówno sama praca, jak i bibliografia oraz ściągą. Chodzi o to, by uczeń uczył się selekcji informacji – dlatego ograniczona jest objętość rozprawki (dwie strony A4) i małe wymiary ściąg (7x15 cm). Powinien też korzystać z różnych źródeł informacji, nie tylko internetowych. Stąd potrzeba dołączenia przez ucznia bibliografii, w której powinny być rozmaite źródła (należy to wyraźnie zaznaczyć w instrukcji). Przy okazji pisania takiej pracy uczniowie nauczą się właściwego zapisywania bibliografii (w tym – netografii). Uczniowie powinni też znać kryteria oceny. Wszystkie powyższe informacje nauczyciel zamieszcza w instrukcji dla ucznia.

W wyznaczonym dniu uczniowie przez całą lekcję piszą rozprawkę na ustalony z nauczycielem temat. Mogą przy tym korzystać z przygotowanej wcześniej ściąg, jednak wcale nie muszą tego robić – być może samo przygotowanie jej w domu sprawi, że uczniowie będą mieć na tyle wyselekcjonowane, przemyślane i uporządkowane wiadomości, że nie będzie potrzeby, aby do niej zaglądać. Po zakończeniu pisania oddają pracę razem ze ściągą i bibliografią.

Nauczyciel ocenia rozprawkę według ustalonych wcześniej (i podanych uczniom) kryteriów. Powinno być tu przede wszystkim zastosowane ocenianie kształtujące – uczniowie będą dzięki temu doskonalić umiejętność pisania rozprawki, więc informacja zwrotna bardzo im się przyda. Jeśli nauczyciel zdecyduje się oceniać sumująco, powinien także zastosować ocenianie kryterialne. Może za rozprawkę ustalić ocenę łączną (praca, ściągą i bibliografia). Inną opcją jest ustalenie dwóch ocen – osobnej za pracę i za przygotowanie (ściągą oraz bibliografia).

Dla uczniów ze SPE należy zmodyfikować to zadanie (w zależności od potrzeb). Jeśli np. uczeń ma problemy ze wzrokiem, należy pozwolić na większą ściągę (konieczność zastosowania większej czcionki), a w przypadku innych trudności – np. określić węższy zakres materiału, alternatywną formę pracy czy inne kryteria oceny.